

Μαρία Λαμπαδαρίδου- Πόθου «Τα μονοπάτια του Αγγέλου μου», εκδ. Πατάκη, σελ. 392

«Σημειώσεις που κρατούσα μια ζωή. Να χαράξω την κάθε μοναχική στιγμή που ζούσα, μη χαθεί. Τώρα που οι διαδρομές τελειώνουν και ο χρόνος σβήνει τις πατημασιές μου στην ομίχλη του μυαλού, ένιωσα την ανάγκη να βρω τις μνήμες εκείνες που ήταν δικές μου. Τις στιγμές που ήταν δικές μου. Τις αγωνίες μου για τα βιβλία που έγραφα και ήταν δικά μου. Σήμερα αισθάνομαι πως τίποτα δεν έχω δικό μου πια. Σαν να έκοψα κομματάκια την ψυχή μου και να τη σκόρπισα στον άνεμο. Οι χιλιάδες σελίδες που έγραφα. Και αγαπήθηκαν.

Τούτο το βιβλίο είναι ένα δώρο για τους αναγνώστες μου. Για εκείνους που αγάπησαν τα βιβλία μου. Είναι το ιερό που φύλαξα στην ψυχή μου. Η διαίσθησή μου για τον κόσμο και για την ύπαρξη. Στα "Μονοπάτια του αγγέλου μου" περπατώ ξανά. Αυτά τα ασφοδελά μονοπάτια που ο πόνος της μύησης, ο άσωτος πόνος της αγάπης, τα έκανε φίλντισι και ορφικό τραγούδι». Μας ανοίγει την καρδιά της η συγγραφέας στο οπισθόφυλλο και στο εξώφυλλο εκείνη η ίδια στο ξεκίνημά της στην αγαπημένη της γενέθλια Λήμνο.

Εθνος

26 Ιουλίου 2016

Στις σελίδες του, ημερολογιακές σημειώσεις που κρατούσε από την παιδική και νεανική εποχή, τα πρώτα της δειλά βήματα στη ζωή και στην ποίηση, η εποχή της Αθήνας και η εποχή της Γαλλίας, οι συναντήσεις της και οι φιλίες της με τον Οδυσσέα Ελύτη, με τον Σάμουελ Μπέκετ και με τον Λακαριέρ ο οποίος μετέφρασε και τα ποιήματά της. Τα πρώτα της ποιητικά έργα και τα πρώτα θεατρικά, οι σπουδαίες, εγκωμιαστικές κριτικές, αλλά και οι προσωπικές σκοτεινές στιγμές, η απώλεια, η γραφή, η μύηση. Ο τρόπος με τον οποίο πλησίασε τα μεγάλα της έργα και η μυητική σχέση μ' αυτά. «Ο άγγελος της στάχτης» και «Πήραν την πόλην, πήραν την», «Η έκτη σφραγίδα», «Ο ιερός ποταμός», «Η Υψηλή»...

«Ήταν τα ημερολόγια μου που κρατούσα μια ζωή. Δυο πάνινοι σάκοι γεμάτοι από στιγμές της ζωής μου μετέωρες μέσα στον χρόνο στιγμές καταργημένες και μαζί παρούσες, ακοίμητες όπως ο χρόνος, σταθμοί βροχεροί και ποιητικοί σχεδιασμοί ενός πάντα νέου βιβλίου και αποχαιρετισμοί χαμένοι στην ομίχλη της μνήμης» μας αποκαλύπτει η ίδια.

«Είπα να τα κάψω όπως είναι πριν τα δω. Τις στιγμές που έζησες δεν τις μοιράζεσαι με τους αναγνώστες, είπα. Και τα άπλωσα πάνω στο γραφείο μου και πάνω στο πάτωμα να τα δω για τελευταία φορά. Να τα αποχαιρετήσω. Όμως αυτό που έζησες δεν είναι μόνο πάνω στις γραμμένες σελίδες τις ξεχασμένες, είναι μετέωρο μέσα στον χρόνο σου και μέσα στην ψυχή σου, εισβάλλει στην παρούσα στιγμή που ζεις, την εξουσιάζει και την ανατρέπει. Πράγματα που τα ξέχασες, στιγμές που τις θεωρούσες καταργημένες αναδύονται από τα βάθη ενός παρελθόντος ακοίμητου και σε αιφνιδιάζουν.

»Σε μια παρόμοια κατάσταση βρισκόμουν, όταν πήρα να ανοίξω ένα ημερολόγιο να δω τι έγραφα - είναι κάποια χρόνια που δεν γράφω πια. Και δεν το άφησα από τα χέρια μου. Η ζωή μου, είπα. Αυτή που τη νόμιζα χαμένη ή καταργημένη, επικαλυμμένη από τον άσωτο χρόνο τον πανδαμάτορα. Η ζωή μου ολόφωτη. Με όλες τις αγωνίες μου τις ιερές. Με τη μία μεγάλη αγωνία μου να βρω κάθε φορά το σωστό μονοπάτι, αυτό που το περπάτησε ο Άγγελός μου πριν από μένα. Να το βγάλω από την καταχνιά και την ομίχλη που το τύλιγε. Να το κάνω φίλντισι και φως σαν τον Άγγελό μου. Και αντί να τα κάψω, έκανα κάτι καλύτερο. Διάλεξα τις σελίδες που μιλούν για τα βιβλία μου. Πώς τα έγραψα. Ποια γεγονότα της ζωής μου με έβγαλαν σε εκείνο ή στο άλλο μονοπάτι. Βρήκα αυτά που με πόνεσαν και πάντα ό,τι μας πονά, μας διαμορφώνει. Μας κάνει δυνατούς μπρος στο άδικο. Μας κάνει να δεχόμαστε με ταπεινότητα το άδικο αυτό που περισσεύει σε όλους τους καιρούς».

Το αποτέλεσμα, ένα συγκλονιστικό στο σύνολό του βιβλίο: αυτοβιογραφία μαζί και ντοκουμέντο εποχής. Με εμβόλιμες κριτικές, αυτοβιογραφικές, ημερολογιακές και ποιητικές σελίδες. Με